СЕКЦІЯ 10
ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ПРИНЦИПІВ ВІДКРИТОЇ НАУКИ В ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА СЕРЕДОВИЩЕ ІННОВАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Дяків О. П.
Західноукраїнський національний університет, Тернопіль (Україна)
e-mail: dyakiv0225@ukr.net

Під інноваційною діяльністю закладів вищої освіти розуміється багатогранна діяльність, спрямована на розробку та впровадження інноваційного продукту, забезпечення високої якості освіти, відтворення кадрів з інноваційним потенціалом. Спектр теоретичних моделей та оптик, що використовуються у розробці теми «інноваційний університет», сьогодні практично неосяжний [1, с. 282].

Інноваційний університет завжди перебуває у безперервному процесі розвитку. Модель інноваційного університету являє собою динамічний організм, який постійно адаптується до змін у динамічному суспільстві та економіці, генеруючи нові ідеї та рішення.

Університет, який став на шлях впровадження інновацій, усвідомлює необхідність безперервної взаємодії з науковою, освітньою, державною, професійною сферами та суспільством загалом. Основним фактором початку активної інноваційної діяльності у більшості університетів є прагнення до лідерства на ринку освітніх послуг.

Оновлення моделей освіти вишів обумовлено комплексністю зовнішніх і внутрішніх факторів, які впливають на систему інноваційного розвитку. Зовнішні фактори спонукають інноваційний університет постійно змінюватися, реагувати на виклики сучасного світу, активно співпрацювати з зовнішніми партнерами, щоб залишатися конкурентоспроможними і ефективними у своїй діяльності.

Таблиця 1. Зовнішні фактори інноваційного середовища університету

Зовнішні фактори	**Складники**
Технологічні	– тенденції розвитку технологій; – рівень винахідницької та дослідницької активності в регіоні; – стан науково-технічного прогресу; – рівень інноваційної активності компаній регіону; – державна підтримка в галузі науки і технологій
Глобалізація та міжнародна конкуренція	– міжнародні рейтинги університетів; – конкуренція за талановитих студентів та викладачів; – можливості для міжнародної співпраці та обміну (спільні програми, створення міжнародних співтовариств для вирішення глобальних проблем)
Економічні	– державна підтримка у царині розвитку людського капіталу; – фінансування досліджень, інноваційні проєкти та інвестиції в нові технології;

Зовнішні фактори	Складники
	– діяльність високотехнологічних компаній у регіоні; – економічна стабільність, рівень ВВП, інвестиції, які безпосередньо впливають на фінансування університету, можливості для співпраці з бізнесом та залучення талантів; – доступ до зовнішнього фінансування (гранти, державні програми підтримки науки та інновацій)
Політичні	– державна підтримка науки, освіти та інновацій, регулювання ринку технологій; – стабільність у країні, воєнний стан, воєнні події можуть вплинути на інвестиції в науку та освіту; – нормативно-правові акти, що регулюють інноваційну діяльність
Соціальні	– зміна вікової структури населення, міграційні процеси впливають на попит на освітні послуги та спеціалістів; – культурні цінності суспільства, ставлення до освіти, науки та інновацій; – підтримка соціального підприємництва
Екологічні	– зростаюча увага до екологічних проблем стимулює розвиток екологічно чистих технологій; – зміни клімату змушують університети впроваджувати екологічно відповідальні технології та досліджувати розвиток нових навчальних напрямів, зосереджених на стійкості та екології
Інформаційні	– відкритий доступ до інформації (освітніх ресурсів, дослідницьких процесів); – інформаційне перезавантаження, методи управління інформацією, цифрова трансформація

Джерело: розроблено автором

Внутрішні фактори, що впливають на інноваційне середовище університету, визначають його здатність впроваджувати та підтримувати інновації на всіх рівнях. Ці фактори пов’язані з організаційною культурою, людськими ресурсами, мотивацією працівників, забезпеченням фінансової стабільності. Вони формують внутрішнє середовище, яке може сприяти або стримувати розвиток інновацій.

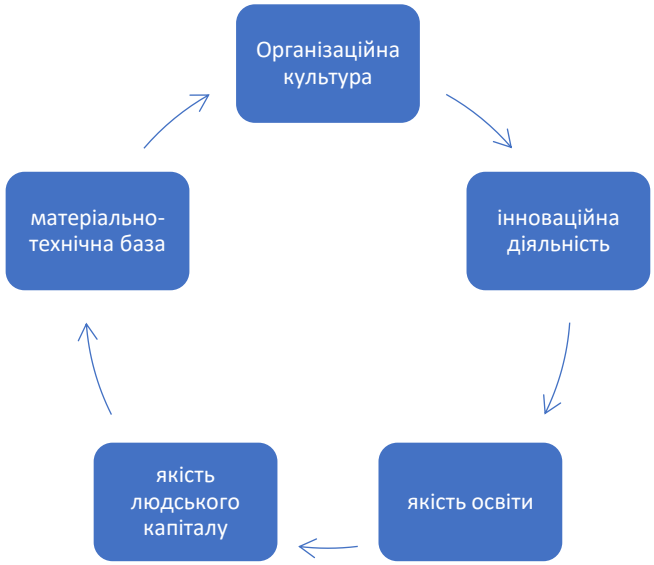

Рисунок 1. Внутрішні фактори впливу на інноваційне середовище університету

Джерело: розроблено автором

Організаційна культура – відкритість до змін та впровадження інновацій; автономія структурних підрозділів та ефективна їх взаємодія між собою; культура, що підтримує новаторство, коли викладачі та студенти мають бути заохочені до творчості, нових ідей і нестандартних підходів.

Інноваційна діяльність – зацікавленість студентів та викладачів у проведенні робіт, забезпечення належних умов в навчальному процесі для розроблення інноваційних ідей та їх реалізації [2, с. 69]; розвиток інноваційних ідей, підприємництва та підтримки стартапів як серед студентів, так і серед наукових співробітників; участь у міжнародних наукових програмах.

Якість освіти – здатність вишу генерувати нові ідеї, розробляти інноваційні продукти та послуги, бути конкурентоспроможними на глобальному ринку знань; оцінка та вдосконалення освітніх програм; підготовка висококваліфікованих фахівців, які будуть затребувані на ринку праці.

Якість людського капіталу – високий рівень кваліфікації науково-педагогічних працівників, мотивація останніх до інноваційної діяльності; постійне підвищення кваліфікації, залучення нових фахівців, сприяння їх кар'єрному росту.

Матеріально-технічна база – доступ до цифрових ресурсів, лабораторій, інноваційних просторів, що сприяють реалізації наукових досліджень та проєктів; платформи для дистанційного навчання, цифрові бібліотеки, віртуальні лабораторії.

Отже, майбутнє інноваційного університету полягає у постійній адаптації до змін, розвитку міждисциплінарних знань, кращій підготовці майбутніх фахівців, тісній взаємодії з технологіями і суспільством. Університет стане центром глобальних інновацій, наукових проривів та соціальних змін, що дасть змогу підвищити його рівень, а також регіону, знаходиться заклад освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Астахова К. Інноваційні університети: критерії та підходи до визначення. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.* Вип. 39. 2017. С. 281–285.

2. Тєлєтов О. С., Лазоренко В. С. Забезпечення інноваційного розвитку в закладах вищої освіти. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2019. № 3. С. 66–73.

НАУКОВА СПІВПРАЦЯ ТА ІННОВАЦІЇ: ПІСЛЯВОЄННИЙ ВІДНОВЛЮВАЛЬНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ

Збрицька Т. П.[1*], Жукова Т. А.[2]**

[1,2]Одеський національний економічний університет, Одеса (Україна)

[*]e-mail: s.t.p._@ukr.net

[**]e-mail: tanyazhukovats@gmail.com

Відновлювальний розвиток України в повоєнний та післявоєнний період є складним багатовекторним процесом, що передбачає здійснення системних заходів у всіх сферах суспільного й економічного життя з метою підвищення якості життя населення та забезпечення сталого розвитку країни загалом.